

LAPUA

KUN VOIT VALITA *kaiken*

**5.8.2026 Päivitykset palveluverkkosuunnittelun
julkiseen valmistelumateriaaliin**

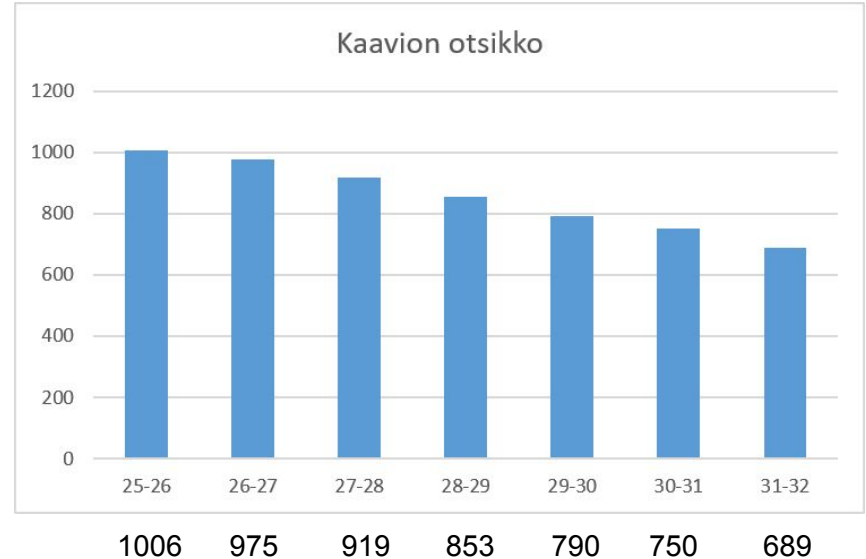
**Opetus ja pedagogiset näkökulmat, hyvinvointi, vaikutusten
ennakkoarviointi**

Alakoulujen oppilasennusteet kaupungin tasolla

Kuntaliiton arvion mukaan koululaisikäluokat (7-15-vuotiaat) pienenevät tällä vuosikymmenellä miltei kaikissa kunnissa. Kuntaliiton mukaan syntyvyyden hienoinen elpyminenkään ei muuttaisi sitä, että koululaisikäluokkien koko jää nykyistä pienemmäksi.

Lapualla syntyvyys on alentunut yli kolmanneksella viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Kun vuonna 2016 Lapualla syntyi 155 lasta, oli syntyvyys vuonna 2023 enää 101 lasta. Vuonna 2016 alakoululaisia oli Lapualla 1 136 ja määrä vähenee vuosittain n. 50-60 oppilaalla.

Kaavion luvut 5.8.2026 tilanteen mukaiset.

Oppilaskohtaiset kustannukset kouluittain / päivitetty 5.8.2026

	Opetus- toiminnan kulut 2025	Teknisen toimen kulut	Pääomavuokra	Kulut yhteensä	Oppilasmäärä lv 2026-2027	Kulut per oppilas/vuosi	Kulut per oppilas ilman po-vuokraa
Alanurmo	502 320	122 342	439 701	1 064 363	107	9 947	5 838
Haapakoski	238 963	57 778	61 760	358 501	40	8 963	7 419
Hellanmaa	258 787	77 388	82 517	418 692	25	16 748	13 447
Kauhajärvi	270 358	69 996	110 371	450 725	17	26 513	20 021
Keskuskoulu	1 288 906	483 083	429 053	2 201 042	266	8 275	6 662
Liuhdari (ei polkuluokkia)	740 858	323 796	577 460	1 642 114	147	11 171	7 243
Männikkö	261 967	72 041	82 615	416 623	29	14 366	11 518
Pouttu	338 129	62 978	59 213	460 320	55	8 369	7 293
Ritavuori	860 919	444 112	681 698	1 986 729	193	10 294	6 762
Ruha	288 047	144 314	182 082	614 443	44	13 965	9 826
Tiistenjoki	385 007	123 815	98 792	607 614	35	17 360	14 538
Yläkoulu	3 884 577	503 934	666 325	5 054 836	573	8 822	7 659

Vaihtoehtoiset skenaariot

Skenaario 0 (11 alakoulua):

Kaikki olemassaolevat koulut jatkavat toimintaansa.

Skenaario 1 (5 alakoulua):

Alakouluikäisten opetus järjestetään 1.8.2027 alkaen Keskuskoululla sekä Alanurmon, Liuhtarin, Ritavuoren ja Tiistenjoen kouluilla.

Skenaario 2 (8 alakoulua):

Kouluverkkoa tiivistetään lakkauttamalla Kauhajärven ja Hellanmaan koulut 1.8.2027 alkaen. Haapakosken ja Männikön koulut yhdistetään 1.8.2027 alkaen Karhunkylän kouluksi. Opetus jatkuu Keskuskoulussa sekä Alanurmon, Karhunkylän, Liuhtarin, Poutun, Ritavuoren, Ruhan ja Tiistenjoen kouluilla.

SWOT – Opetus ja pedagogiset näkökulmat

	Skenaario 0 (11 koulua)	Skenaario 1 (5 koulua)	Skenaario 2 (8 koulua)
Vahvuudet	• Tiivis yhteisöllisyys ja yksilöntuntemus • Eri-ikäisten oppilaiden yhteistyö ja mallioppiminen yhdysluokissa • Joustava arjen yhteistyö	• Luokissa samanikäisiä oppilaita • Monipuoliset tilat ja välineet sekä laaja valinnaisainetarjonta • Erityisopetuksen ja ohjaajien päivittäinen läsnäolo, mahdollisuus erityisluokkaopetukseen • Opiskeluhuollon palvelut joustavasti saatavilla • ammatillisen vastuun jakautuminen suuremmalle joukolle • iltapäivätoiminta tarjolla kaikille	• Optimoi luokkakokoja • Poistaa 3–4 luokan yhdysluokat • Erityisopetuksen ja koulunkäynninohjaajan tuki saatavilla päivittäin
Heikkoudet	• Erittäin heterogeeniset yhdysluokat • Rajallinen valinnaisaine- ja pienryhmätarjonta • Opiskeluhuolto paikalla harvoin, ei mahdollisuutta erityisluokkaopetukseen • koulunkäynninohjaajan palvelut epätodennäköisiä • tilapuutteet (opiskeluhuolto, erikoisluokat)	• Yhteisöllisyyden ja työrauhan rakentaminen vaatii enemmän työtä • Oppilastuntemus koko koulun tasolla vähenee suuressa yksikössä	• Osa yksiköistä nojaa edelleen yhdysluokkiin • Ei mahdollisuutta erityisluokkaopetukseen • Opiskeluhuolto ei mukana arjessa, saatavilla tarvittaessa
Mahdollisuudet	• Pienen oppilasjoukon joustava pedagoginen ryhmittely • Tiimiopettajuuden ja koulujen välisen yhteistyön kehittäminen	• Opettajien erikoisosaamisen hyödyntäminen tiimeissä • Monipuolinen yhteistyö yhteisössä • Tuen tehokas ja tasapuolinen kohdentaminen	• Pitkäjänteinen pedagoginen rauha ja toimintavarmuus vuosiksi • Toimivimmat opetusryhmät kyläkoulujen yhdistämisellä
Uhat	• Pienimmissä kouluissa opetussuunnitelman toteutuminen vaarantuu • Resurssien vähenemisen vuoksi toiminnan laatu heikkenee kaikilla kouluilla (esim. kasvavat luokkakoot) • Opettajien ammatillinen yksinäisyys ja työkuorma, rehtorien hallinnollinen kuorma • Kiertävän henkilöstön matka-aika pois suorasta oppilastyöstä	• Oppilastuntemuksen heikentyminen koulunvaihdoksessa • Tilanahtaus alkuvuosina	• Väestön vähetessä osa 8 koulun verkosta ajautuu myöhemmin uudelleen haasteisiin

SWOT – Hyvinvointivaikutukset

	Skenaario 0 (11 koulua)	Skenaario 1 (5 koulua)	Skenaario 2 (8 koulua)
Vahvuudet	• Koulussa ja välitunneilla viihdytään pienemmissä kouluissa hieman paremmin • Lyhyet matkat mahdollistavat kävelyn/pyöräilyn ja arkiliikunnan • Koulu kylän sosiaalisena keskuksena	• Monipuolisemmat kaveriverkostot ja vertaisryhmät • Isommilla kouluilla koettu työrauha parempi • Parempi ap/ip- ja kerhotoiminnan saatavuus • Opiskeluhuollolla omat, luottamukselliset tilat • Terveystoiminta ja psykologi/kuraattori helposti tavoitettavissa	• Siirtymä keskikokoiseen kouluun koetaan helpommaksi • Lähikoulut keskustaaajamaa lähempänä -> lyhyemmät kuljetusajat • Säilyttää osittain lähipalvelut ja kylien yhteisöllisyyden
Heikkoudet	• Suppeampi kaveripiiri ja sosiaaliset suhteet • Kasvanut vähemmistöstressin riski • Ei mahdollisuutta iltapäivätoimintaan • Tilapuutteet estävät osalla kouluista lääkärintarkastukset	• Koulumatkojen pidentyminen lisää kyydityksiä ja vähentää hyötyliikuntaa kylillä asuvilla • Suuri koulu voi tuntua ruuhkaiselta ja pelottavalta • Kylän sosiaalisen keskuksen katoaminen	• Koulumatkat pidentyvät lakkautettavien koulujen oppilailla • Opiskeluhuollon tilat ja läsnäolo paranevat osittain
Mahdollisuudet	• Kylän yhteisöllisyyden ja vanhempien osallisuuden vahvistuminen • Lähipalvelut tukevat perheiden asumista maaseudulla	• Opiskeluhuollon henkilöstön läsnäolo, edesauttaa ennaltaehkäisevää työskentelyä • Laajemmat kerhomahdollisuudet → harrastusmahdollisuuksien tasa-arvoistuminen	• Kyläkoulumahdollisuus säilyy • Luo asumisrauhaa ja ennakoitavuutta kyliin ja palveluverkkoon
Uhat	• Jatkuva "lakkautuspuhe" aiheuttaa henkistä kuormitusta ja stressiä • Poissaolotilanteissa pitkät katkokset opiskeluhuollon läsnäolossa	• Muutosvaiheen "ison koulun pelko" ja näkymättömyyden kokemus • Pidemmät matka- ja odotusajat kuormittavat pienimpiä oppilaita	• Kyläyhteisöjen aktiivisuuden lasku • Muutosten vaikutus kaverisuhteisiin ja sopeutumiseen

Hyvinvointikyselyn (2026) mukaan: koettu turvallisuus ja kiusaamiskokemukset samalla tasolla kaikissa kouluissa

Yhteistä: Lapsille tärkeimmät asiat (kaverit, leikki ja koulupäivän aktiviteetit) tulee säilyttää keskiössä skenaariosta riippumatta. Lisäksi täytyy pyrkiä pitkäjänteisiin päätöksiin epävarmuuden lopettamiseksi ja kouluarjen rauhoittamiseksi.

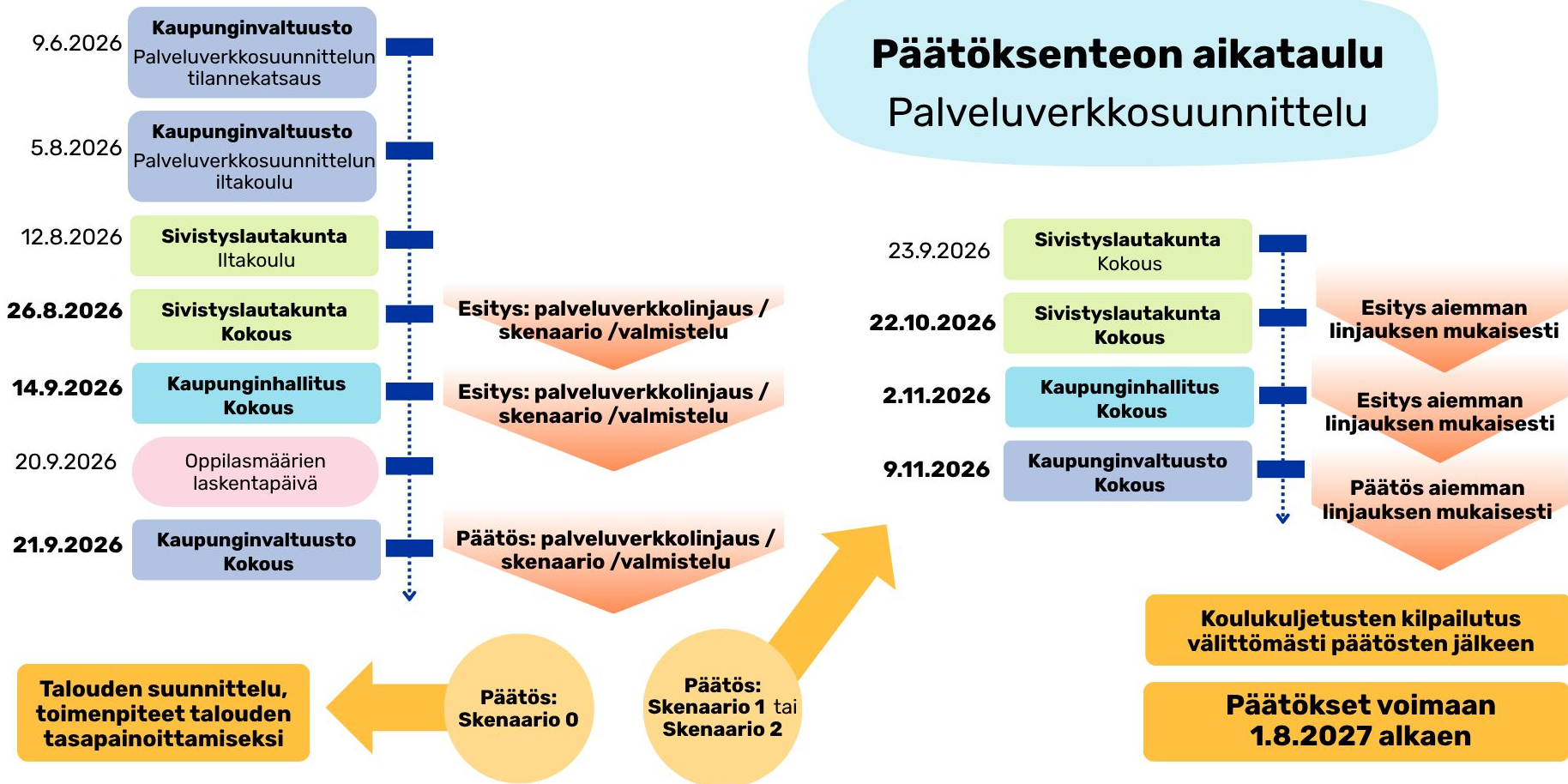
SWOT – Taloudelliset näkökulmat

Valtionosuudet vähenevät yli 400 000€ vuodessa joka vuosi ja oppilasmäärät pienenevät n. 50-60 oppilaalla vuosittain. Nämä tulee huomioida jokaisen skenaarion kohdalla.

	Skenaario 0 (11 koulua)	Skenaario 1 (5 koulua)	Skenaario 2 (8 koulua)
Vahvuudet	•	• Sama kustannus tuottaa monipuolisempaa ja joustavampaa toimintaa (monialainen henkilöstö) vastaten oppilaiden tarpeisiin • Kiinteistökulujen vähentyminen -> resurssi suunnataan opetukseen seinien sijasta	• N. 55 oppilaan koulu on taloudellisesti vielä "järkevä"
Heikkoudet	• Yliresursointi, jotta voidaan turvata opetussuunnitelman mukainen opetus • Rakennuskannan vanheneminen ja odottamattomat investointitarpeet • Yhdysluokat lisäävät kustannuksia huojennuksien ja korkeamman tuntikertoimen kautta • Kaikkien koulujen resursseja tulee kiristää säästöjen saamiseksi	•	• Yhdysluokat lisäävät kustannuksia huojennuksien ja korkeamman tuntikertoimen kautta
Mahdollisuudet	• Kyläkoulujen vetovoima uusien asukkaiden muuttamiselle kaupunkiin -> verotulot	• Opetustoiminnan tason varmistaminen valtionavustusten vähentyessä • Uudet koulut vetovoimatekijänä uusille asukkaille kaupunkiin -> verotulot	• Kyläkoulujen vetovoima uusien asukkaiden muuttamiselle kaupunkiin -> verotulot
Uhat	• Talouden kuormittuminen nopeasti kustannusten kasvaessa ja valtionavustusten vähentyessä • Rakennuskannan vanheneminen ja odottamattomat investointitarpeet	• Kuljetuskustannusten kasvu	• Mallin taloudellinen toimimattomuus pidemmällä aikavälillä -> skenaario 0 • Rakennuskannan vanheneminen ja odottamattomat investointitarpeet

Päätöksenteon aikataulu

Palveluverkkosuunnittelu

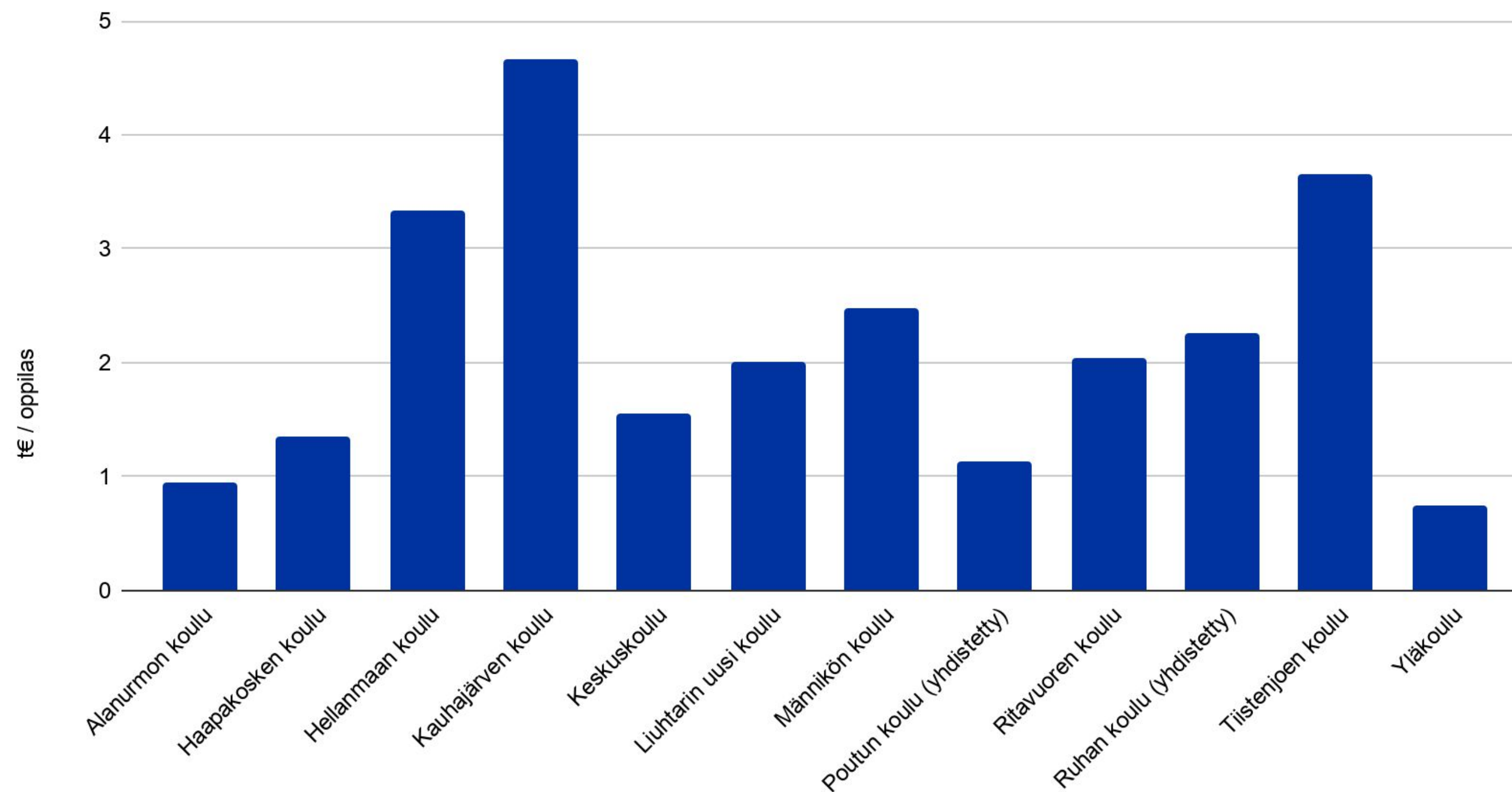

LAPUA

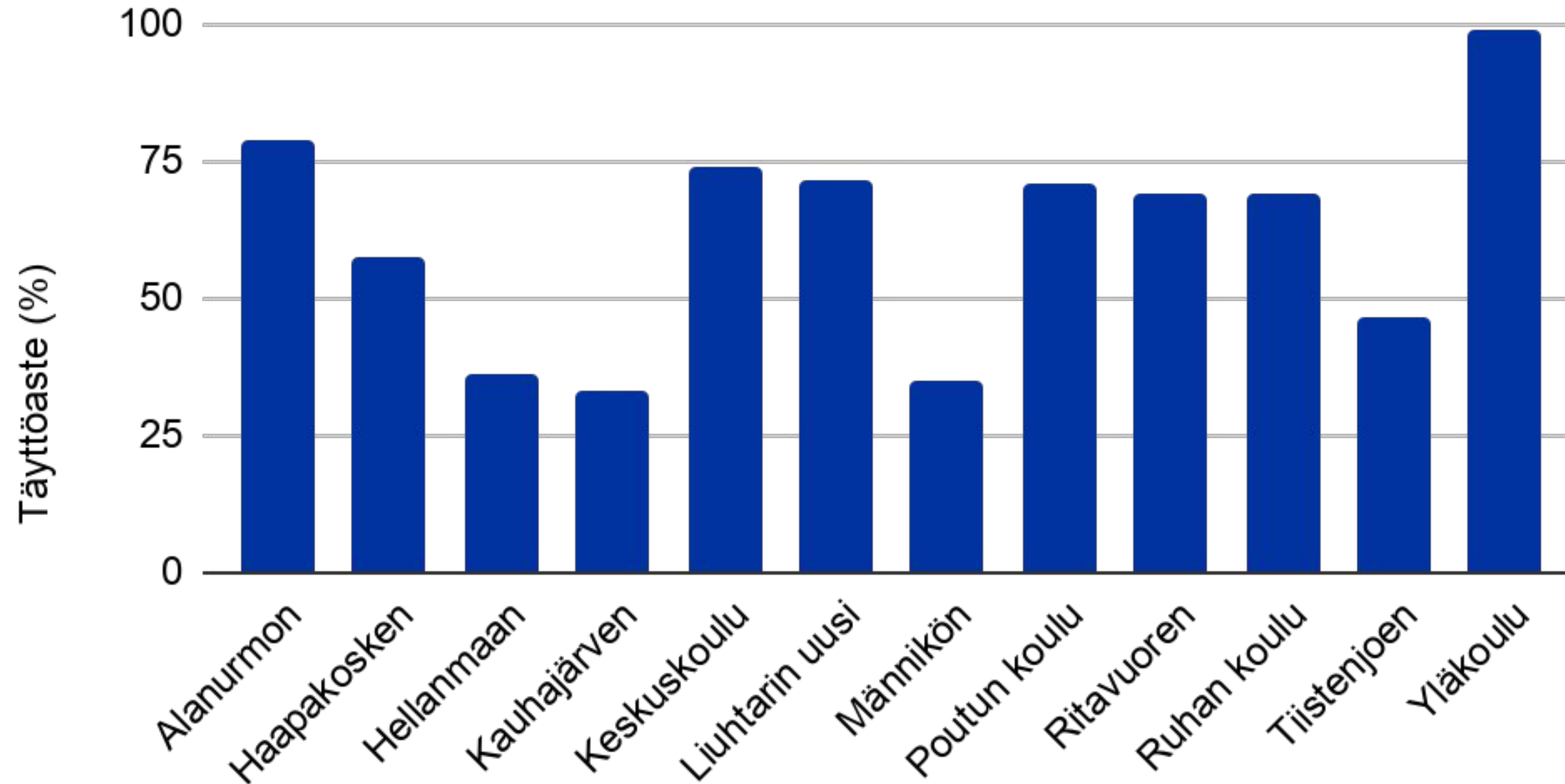
KUN VOIT VALITA *kaiken*

Kouluverkon kiinteistöselvitys

Peruskoulujen käyttötalouskulut per oppilas (t€) / tekninen toimi

Kohteiden täyttöasteet vuonna 2026

Valitun rakennuskannan tunnusluvut, oppilasmäärä 697 vuonna 2031 oppilasmäärä nyt 960

Alakoulut, VE 0

26 017 Bruttoala yht.		1 481 Mitoitettu käyttäjämäärä
53,8 Kuntoluokka ka.	12 176 249 € Korjausvelka yht.	25 732 860 € Tasearvo yht.

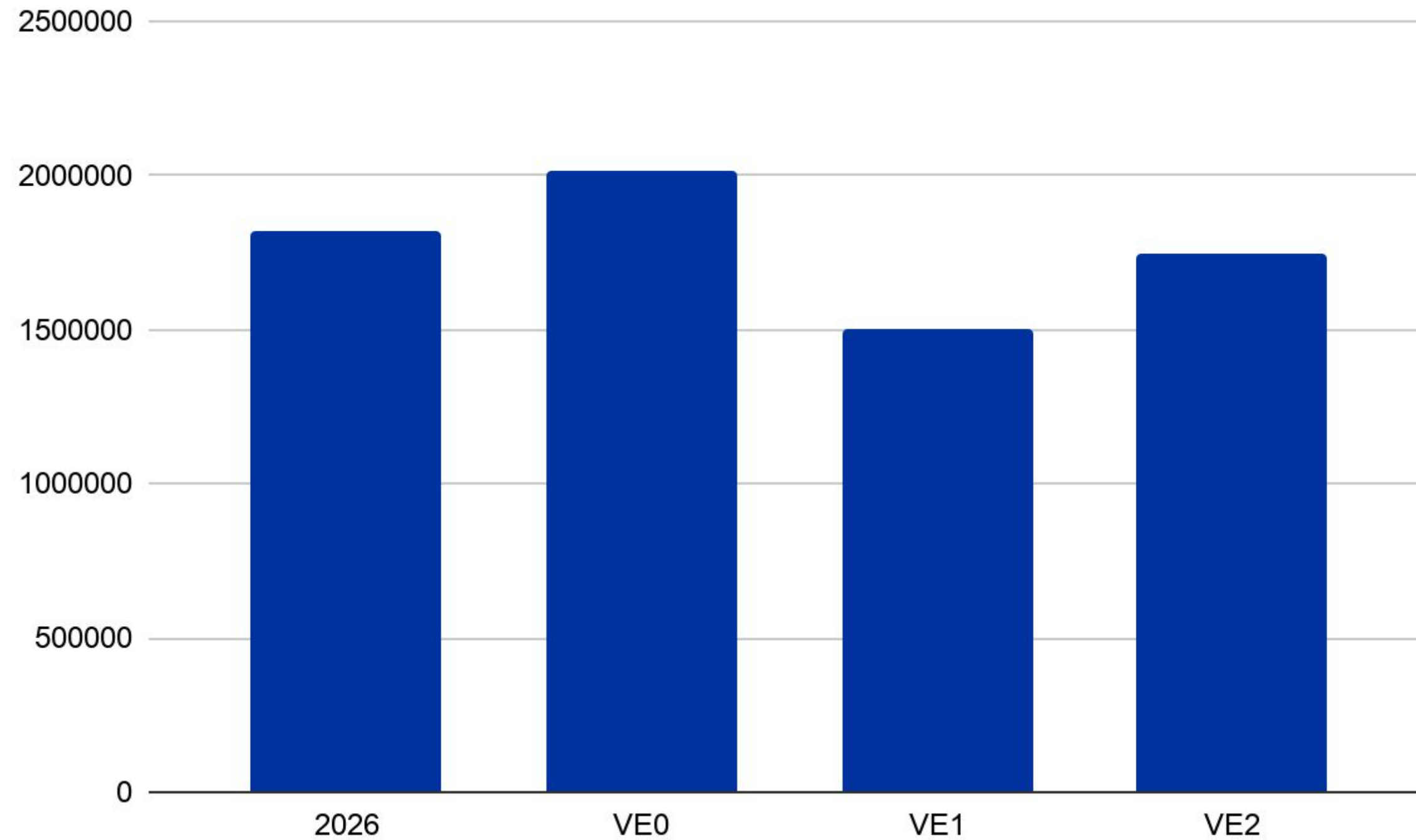
Alakoulut, VE 1

19 601 Bruttoala yht.		1 060 Mitoitettu käyttäjämäärä
69,4 Kuntoluokka ka.	7 398 930 € Korjausvelka yht.	23 553 665 € Tasearvo yht.

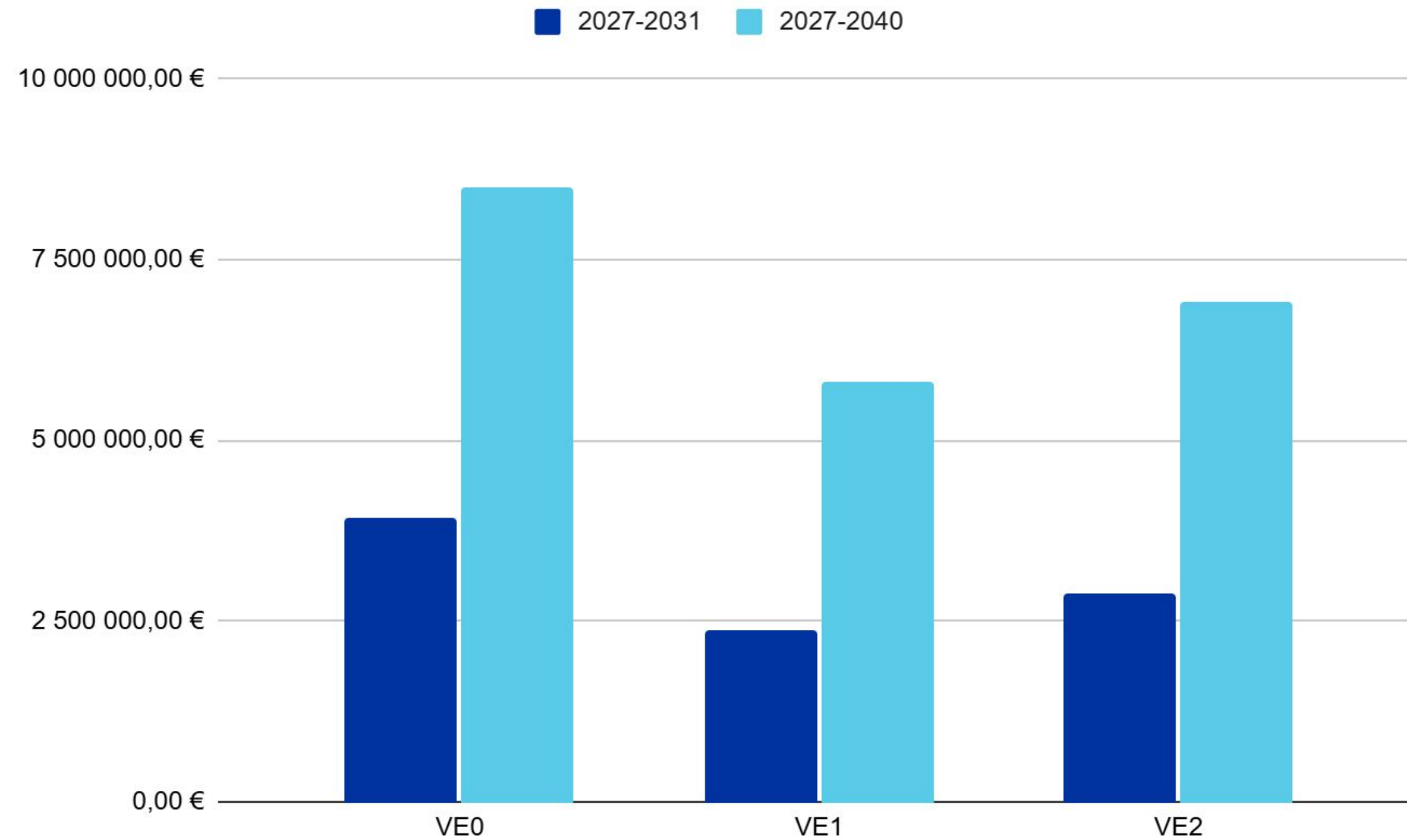
Alakoulut, VE 2

22 547 Bruttoala yht.		1 276 Mitoitettu käyttäjämäärä
58,6 Kuntoluokka ka.	9 421 640 € Korjausvelka yht.	24 497 974 € Tasearvo yht.

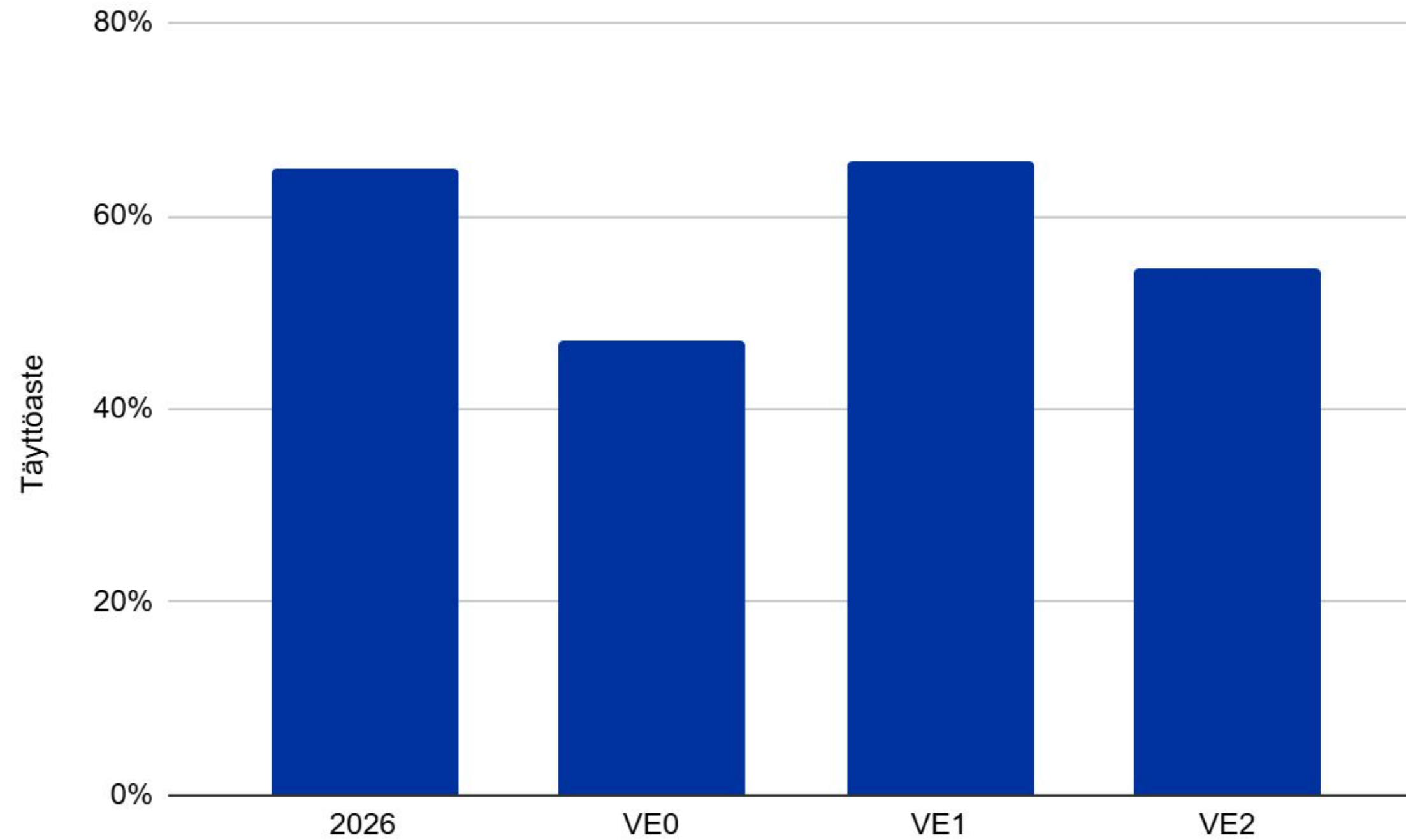
Käyttötaloustalokustannukset €/vuosi /tekninen toimi (2026 ja ennuste 2031 VE0-VE2)

Investoinnit €/ 2027-2032 ja 2027-2040

Täyttöaste 2026 ja ennuste 2031 VE0-VE2

	Vaihtoehto 0:	Vaihtoehto 1:	Vaihtoehto 2:
Vahvuudet	+ toiminta ja toimintatavat säilyvät ennallaan	+ tiivis kiinteistörakenne + kiinteistöjen keskitetty sijainti + noin 6500 m2 pienempi kiinteistömassa, joista noin 5500 m2 rakennettu 1960-luvulla tai aiemmin, jäljelle jäävä 1960-luvun kiinteistömassa alle 8 000 m2.	+ toiminta ja toimintatavat säilyvät lähes ennallaan
Heikkoudet	- taloudellisesti kallis ratkaisu - puolet opetusneliöistä rakennettu 1960-luvulla tai aikaisemmin	- julkisten rakennusten keskittyminen	- Ei merkittävää taloudellista ja toiminnallista säästöä
Uhat	- vanhojen rakennusten investointitarve ja yllättävät peruskorjauskustannukset, 1960-luvulla rakennettuja yli 13 000 m2	- kiinteistöjen lisääminen tarpeen kasvaessa hidasta - kiinteistöt jäävät kunnan ylläpidettäväksi, vaikka toiminta päättynyt	- vanhojen rakennusten investointitarve ja yllättävät peruskorjauskustannukset, 1960- luvulla rakennettuja lähes 10 000 m2 - kiinteistöt jäävät kunnan ylläpidettäväksi, vaikka toiminta päättynyt
Mahdollisuudet	+ mahdollisuus jatkaa toimintaa entiseen tapaan, jolloin kiinteistöjen käyttö mahdollista myös lähialueen asukkaille	+ investointien kohdistaminen tiettyihin rakennuksiin ja paremmat mahdollisuudet mm. energiatehokkuuden parantamiseen muissa kiinteistöissä	+ mahdollisuus kiinteistöjen käyttöön lähialueen asukkailla lukuunottamatta Kauhajärveä ja Hellanmaata

LAPUA

KUN VOIT VALITA *kaiken*

Lapuan kaupunki

Valtuustontie 8

62100 LAPUA

etunimi.sukunimi@lapua.fi